

Deelnemersbijeenkomst

Stichting Pensioenfonds Capgemini
Nederland

19 november 2013

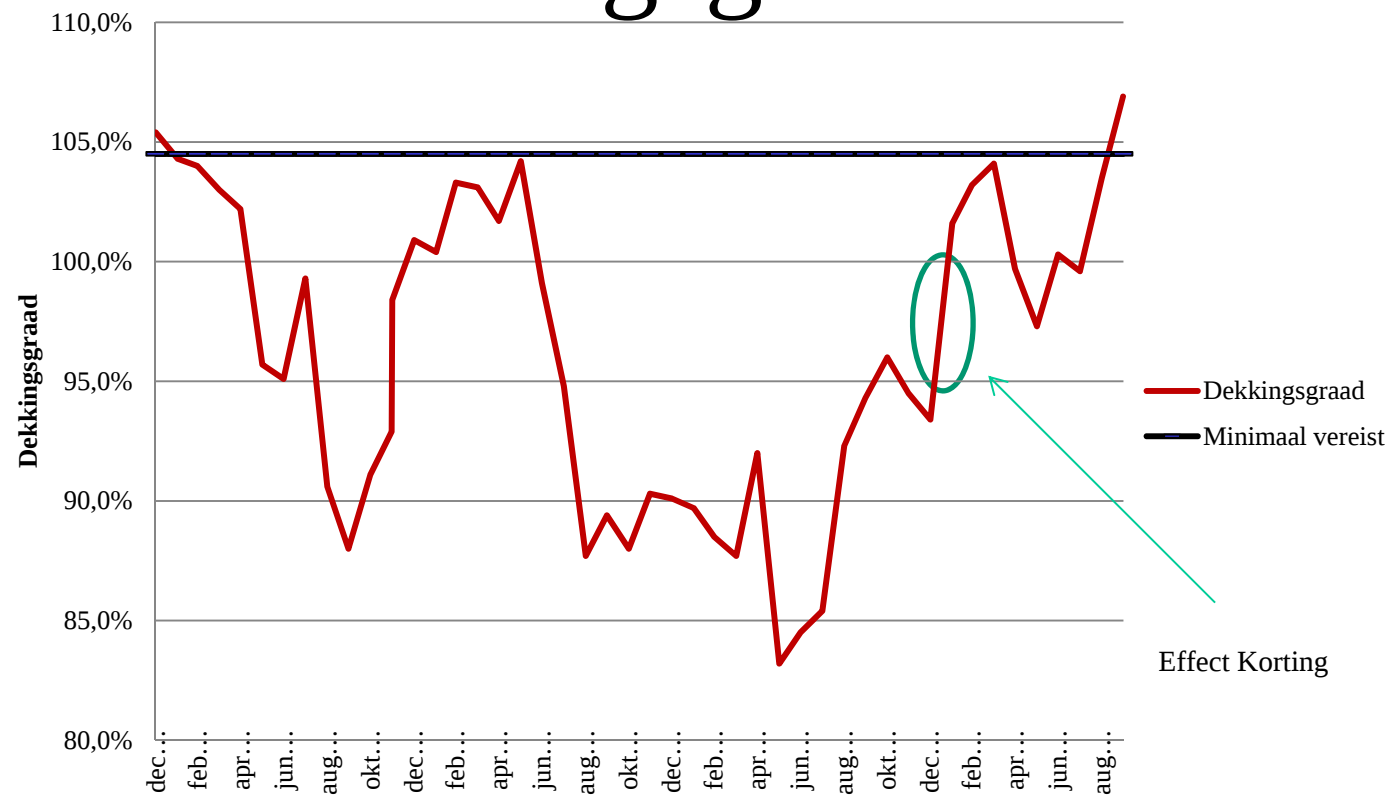
Agenda

- Opening
- Financiën:
 - Financiële situatie
 - Beleggingsbeleid
 - Risico's en rendement
- Ontwikkelingen 2014/2015:
 - Traject nieuwe pensioenregeling
 - Risicobereidheidsonderzoek
 - Nieuw Bestuursmodel
- Vragen
- Afsluiting

Financiën

19 november 2013

Dekkingsgraad

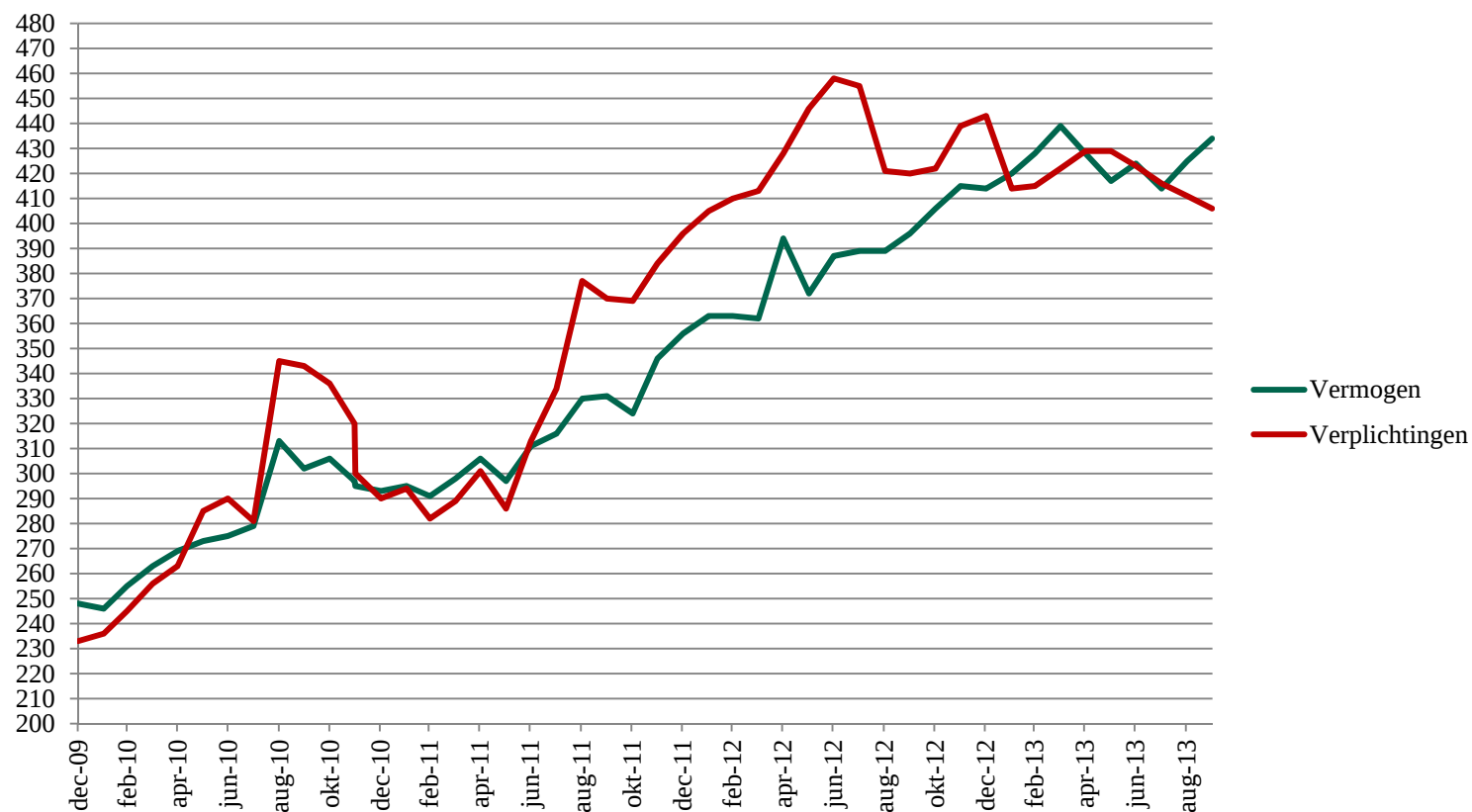

19 november 2013

Dekkingsgraad - 2

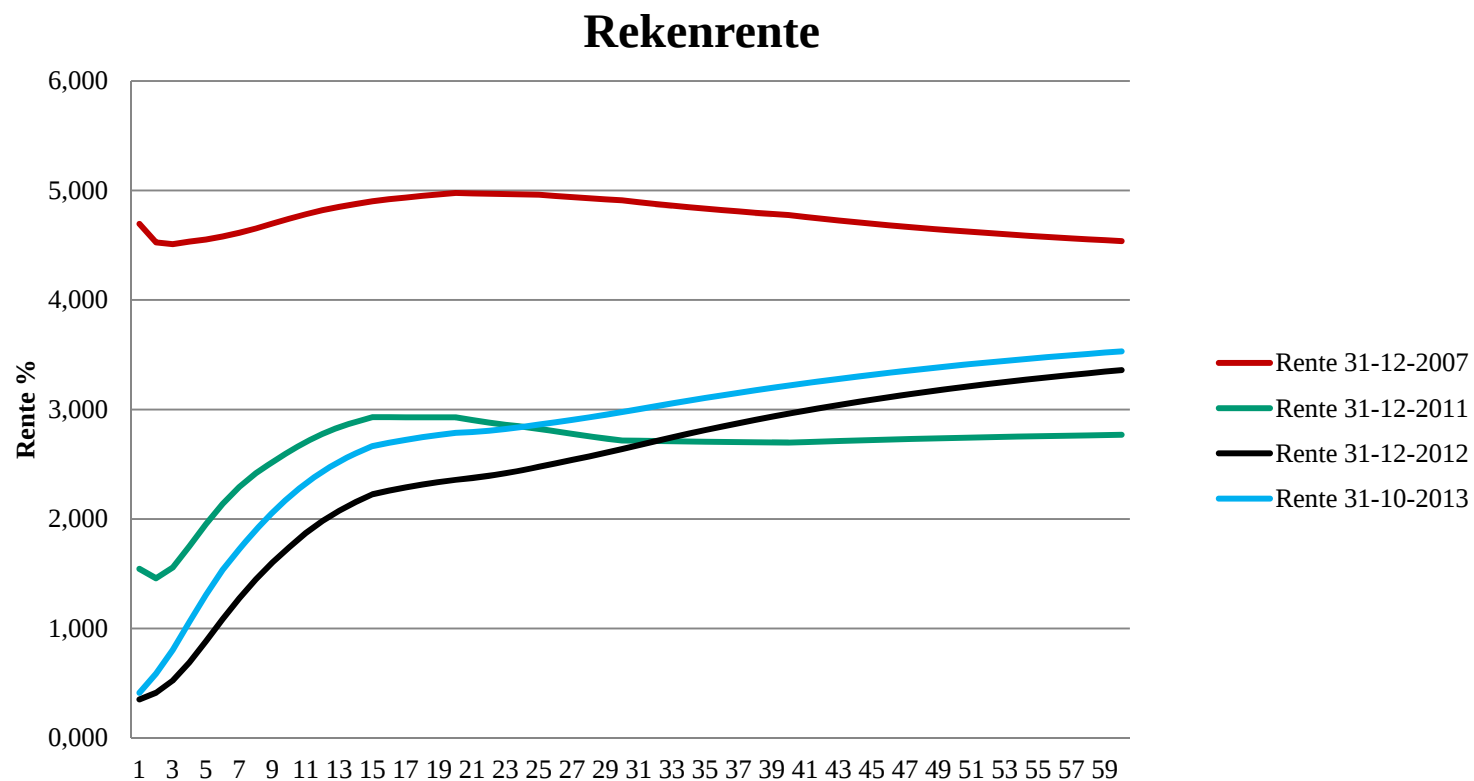
- Dekkingsgraad erg volatiel. In 2 maanden ruim 7 procentpunten gestegen naar **106,9%**. Daalt naar verwachting komende maanden weer.
- Is er nog een korting nodig?
 - Eind 2013 moet de dekkingsgraad 104,5 zijn anders een tweede korting nodig
 - We weten het pas begin 2014.

Vermogen versus Verplichtingen

19 november 2013

Verplichtingen

19 november 2013

Beleggingsresultaat (t/m okt)

- Door gestegen marktrente is het resultaat op de matching portefeuille (staatsobligaties en de renteafdekking; 50%) :
-5,76%.
- Dit is meer dan goedgemaakt door het positieve resultaat op de return portefeuille (bijv aandelen 16,97%; 50%)
+ 7,02%.
- Totaal resultaat (na kosten) : +1,5% (benchmark 0,0%).
- De verplichtingen zijn met ruim 5,3% afgenomen door een gemiddelde stijging van de rekenrente met 0,33% (van 2,63% naar 2,96%).

Beleggingsbeleid

- Spreiding over beleggingscategorieën (risicospreiding)
- Matching versus return
 - Matching: zo goed mogelijk volgen van de verplichtingen (geen risico)
 - Return. Nemen van beperkte risico's om rendement van de portefeuille te verhogen

Risico en rendement

- Rendement op 10 jarige staatsobligaties (Nederland + Duitsland): ongeveer 2%
 - Niet genoeg om de rekenrente te realiseren
 - Nemen enig risico nodig
- Risico maatstaven totale portefeuille:
 - Tracking error tov verplichtingen
 - Vereist eigen Vermogen (DNB)

Risico en rendement

<u>Rendement op :</u>	Rendement	standaard deviatie
Euro AAA staatsleningen (duration $\pm$ 15)	3.1%	10.7%
Bedrijfsobligaties	3.7%	4.9%
High yield obligaties	4.5%	10.9%
Geïndexeerde euro staatsobligaties (dur 8)	2.3%	3.2%
Wereldwijde aandelen	7.2%	17.5%
Europese aandelen	6.7%	19.7%
Aandelen opkomende markten	8.9%	25.9%
Onroerend goed direct	4.7%	10.3%
Emerging Market Debt (unhedged)	5.1%	15.7%

Ontwikkelingen 2014/2015

NIEUWE PENSIOENREGELING

19 november 2013

Achtergrond

- Wet versterking bestuur pensioenfondsen dwingt een ander bestuursmodel af
- In 2015 komt er nieuwe wetgeving op het gebied van pensioenen, de fiscale facilitering verandert evenals de regeling

Feit is dat nog veel onduidelijk is, maar dat de wetgeving in ieder geval gaat veranderen en dat we naar een gewijzigde pensioenovereenkomst gaan m.i.v. 2015

Doelstelling

Capgemini pensioenregeling wordt gedragen door de sociale partners (werkgever en medezeggenschap) en voldoet aan de nieuwe wetgeving

Om deze doelstelling te bereiken is vanaf de zomer het transitieproject pensioenovereenkomst gestart (met vertegenwoordigers van de medezeggenschap, werkgever en bestuur pensioenfonds)

Status

- Wetgeving
 - Wet Versterking Bestuur is definitief
 - Implementatie per 1 juli 2014
 - Voorstel nieuwe wetgeving pensioenregeling eind januari 2014 naar de Tweede Kamer
 - Implementatie per 1 januari 2015
- Kick-off naar een gewijzigde pensioenovereenkomst op 31 oktober jl
 - Informatie bijeenkomst (medezeggenschap, werkgever, HR, verantwoordingsorgaan)

Communicatie m.b.t. implicaties deelnemers:
informatie via nieuwsbrieven en website

RISICOBEREIDHEIDSONDERZOEK

19 november 2013

Risicobereidheidsonderzoek

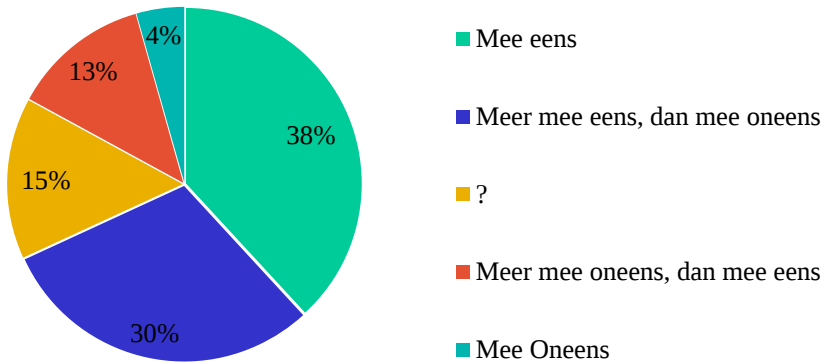
- Onderzoek naar risicobereidheid deelnemers en gepensioneerden via een enquête
- Uitkomsten zijn mede input voor nieuwe regeling en bepalen risicoprofiel pensioenfonds
- Niet verplicht, maar wel aanbevolen door AFM en DNB
- Draagt bij aan verder inzicht naar overwegingen voor keuzes in de nieuwe regeling en draagt daardoor ook bij aan breed draagvlak bij de deelnemers en gepensioneerden

Belangrijkste conclusies

- Bij gepensioneerden ligt de risicobereidheid op een lager niveau dan bij de actieve deelnemers; deze is in lijn met de benchmark
- Bij jongere deelnemers is de risicobereidheid hoger
- Er is een grote voorkeur voor het evenredig delen van tekorten en overschotten, met een lichte voorkeur voor het bevoordelen van gepensioneerden
- Het feitelijk risicoprofiel van het fonds lijkt hoger dan wat past bij het risicobereidheidsniveau van respondenten

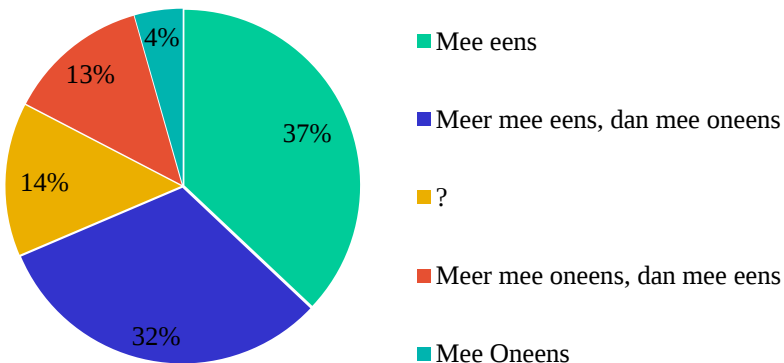
Vertrouwen in pensioenfondsen

Pensioenfondsen komt op voor uw belang?

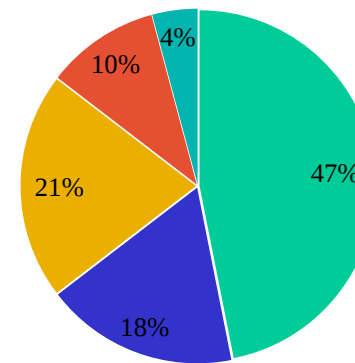

Het vertrouwen in het pensioenfonds is gemiddeld. De vertrouwensscore in de benchmark is 68%, Capgemini scoort ook 68%.

Pensioenfondsen komt op voor uw belang? (dlmr)

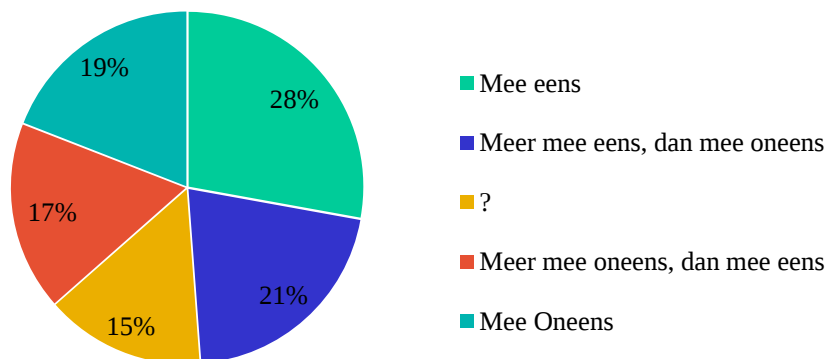

Pensioenfondsen komt op voor uw belang? (gep)

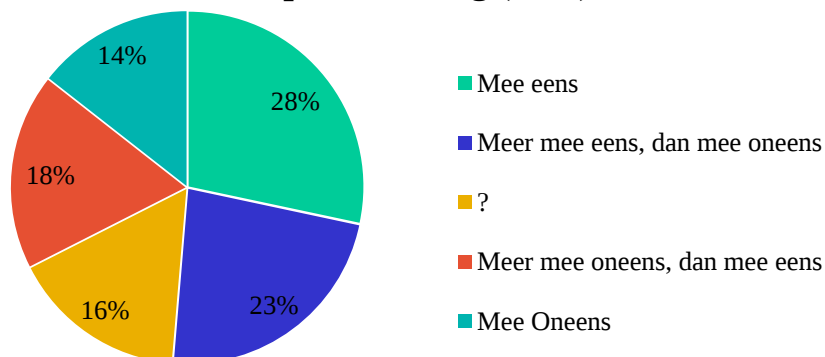
Pensioen Capgemini als onderdeel van inkomensmiddelen

Mijn Capgemini pensioen is/wordt de belangrijkste bron van inkomen

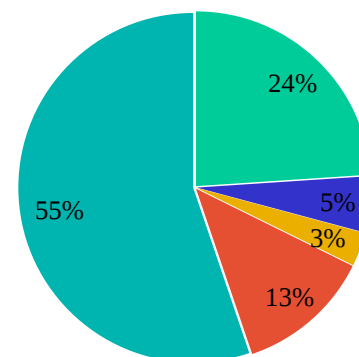

Het Capgemini pensioen is de belangrijkste bron van inkomen voor de meeste deelnemers. Voor de meeste pensioengerechtigden is dit niet het geval.

Mijn Capgemini pensioen is de belangrijkste bron van inkomen na pensionering (dlr)

Mijn Capgemini pensioen is de belangrijkste bron van inkomen (gep)

Beoordeling van risicodraagvlak

- Het Capgemini pensioen maakt doorgaans het belangrijkste deel uit van de totale pensioeninkomsten voor de huidige deelnemers. Dit geeft op zichzelf een geringer risicodraagvlak. De AOW is niet gevoelig voor beleggingsrisico's, maar is voor deelnemers doorgaans een kleinere bron van pensioeninkomsten
- Gelet op het hoge niveau van (verwachte) pensioeninkomens, is er wel redelijke ruimte om tegenvallers op te kunnen vangen. Een groot deel zegt een lager pensioen te accepteren
- Onder gepensioneerden is er een redelijk risicodraagvlak

Beoordeling van risicohouding

- Deelnemers kiezen voor een gemiddeld risiconiveau
- Indien de afweging in termen van jaren doorwerken wordt voorgelegd, neigen deelnemers iets meer risico te nemen
- De risicohouding geeft aan dat deelnemers het acceptabel vinden om circa 2,5 jaar langer te moeten werken in geval van tegenvallend pensioen
- De gepensioneerden kiezen voor een bovengemiddeld risiconiveau; blijkbaar ervaart men voldoende marge om meer risico te willen nemen

BESTUURSMODEL

19 november 2013

Nieuw bestuursmodel

Inhoud van het wetsvoorstel

Het wetsvoorstel kent de volgende hoofddoelen:

- vergroting van de deskundigheid van het bestuur;
- versterking van het intern toezicht;
- stroomlijning van taken en organen, en
- adequate vertegenwoordiging van alle risicodragers.

Gaat in per 1 juli 2014.

Nieuw bestuursmodel

Drie bestuursmodellen:

- paritair bestuur (huidig model met aanpassingen, heeft de voorkeur van het bestuur)
- onafhankelijk bestuur (‘extern model’)
- gemengd bestuursmodel / one tier board (bestuur en intern toezicht, verenigd binnen één orgaan)

Paritair bestuur

- (Tenminste) evenveel zetels voor werknemers + pensioengerechtigden als zetels voor werkgever
- Pensioengerechtigden hebben recht op bestuurszetel(s); maximaal 25% van totaal aantal zetels

Conclusie en vervolg

Vòòr 1 juli 2014:

- Advies sociale partners bestuursmodel
 - Sociale partners hebben inmiddels ingestemd met paritair model
- Statutenaanpassing (aantal bestuurders + zetelverdeling)
- Gepensioneerde(n) in het bestuur
 - Invulling (hoe vinden we vertegenwoordiger verkiezingen?)
 - Opleiding + check DNB

Vragen?

Bijlagen

Beleggingsresultaat 2013 (okt)

Managementsamenvatting

Stichting Pensioenfonds Capgemini

Maandrapport oktober 2013

	Performance (in %)				Marktwaaarde		Marktwaaarde		Strat. norm in %	Range in %
	MTD		YTD		Begin		Einde			
	PF	BM	PF	BM	in €1.000	in %	in €1.000	in %		
Vastrentende waarden matching	0,79		-1,04		204.519	47,8	206.001	47,3	49,0	
Discretionair	0,79		-1,04		204.519		206.001			
(Bijdrage) renteswaps	0,30		-4,71		-10.761	-2,5	-10.053	-2,3	0,0	-/-10,0 - 10,0
Totaal matching	1,10	0,59	-5,76	-6,37	193.759	45,2	195.948	45,0	49,0	
Vastrentende waarden return	1,62	1,52	0,42	0,57	95.979	22,4	97.507	22,4	23,0	13,0 - 33,0
Index Linked	1,44	1,45	0,10	0,21	16.323		16.558			
Emerging Markets Debt	2,06	2,31	-9,95	-7,89	15.795		16.120			
Credits	1,41	1,15	3,13	2,56	54.623		55.373			
High Yield	2,37	2,40	6,06	5,75	9.238		9.456			
Aandelen	4,01	3,74	16,97	14,03	108.093	25,2	112.385	25,8	21,5	11,5 - 31,5
Europa	3,83	3,84	20,85	17,41	19.426		20.170			
Verenigde staten	4,48	3,95	26,53	21,16	40.199		41.999			
Japan	-0,81	-0,43	26,79	20,56	5.832		5.781			
Verre oosten excl. Japan	4,01	4,02	6,64	6,58	3.665		3.812			
Opkomende markten	5,71	4,41	-2,31	-2,74	19.685		20.784			
Hoog dividend	2,94	3,53	15,45	15,83	19.286		19.839			
Onroerend goed	0,03	0,03	1,18	1,18	14.937	3,5	14.862	3,4	4,0	0,0 - 10,0
Commodities	-1,35	-1,48	-10,37	-10,15	9.976	2,3	9.841	2,3	2,5	0,0 - 5,0
Liquiditeiten	0,01		-1,05		5.546	1,3	5.011	1,2	0,0	-/-5,0 - 10,0
Totaal Return	2,46	2,19	7,02	5,57	234.530	54,8	239.606	55,0	51,0	
Totaal excl valuta afdekking	1,89	1,44	0,75	-0,70	428.289	100,0	435.554	100,0	100,0	
(Bijdrage) valuta afdekking	0,07	0,07	0,75	0,70	734		1.044			
Totaal	1,96	1,51	1,51	0,00	429.023		436.598			

19 november 2013

Beleggingsbeleid

Asset Categorie	Huidige portefeuille	Nieuwe norm portefeuille
Aandelen		
Ontwikkelingslanden wereldwijd	3.0%	4.5%
Hoog dividend	3.0%	4.0%
Ontwikkelde landen Wereldwijd	15.0%	13.0%
Vastrentende waarden		
EMD (Ontwikkelingslanden) LC (in local valuta)	2.2%	4.0%
Global (Wereldwijde) High Yield (Hoogrenderende obligaties) bonds	2.2%	2.0%
EURO IG credits (Europese bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit)	12.9%	13.0%
Europese overheidsobligaties AAA/AA	50.0%	49.0%
EUR ILB (Europese inflatie gerelateerde obligaties)	4.3%	4.0%
Niet-beursgenoteerd onroerend goed.	5.0%	4.0%
Grondstoffen	2.5%	2.5%

19 november 2013

Beleggingsbeleid

Totaal zakelijke waarden	28.5%	28.0%
Totaal vastrentende waarden	71.5%	72.0%

ALRA

Overrendement t.o.v. verplichtingen.	1.52%	1.72%
Tracking error (mate van afwijking) t.o.v. verplichtingen	10.31%	9.4%
Efficiëntie	14.7%	18.3%

VeV (AZL Actuarial)	115,3%	115,3%
---------------------	--------	--------

Deelnemersdemografie

	Dlnr	Gep	Totaal
Aantal respondenten	748	96	844
Gemiddelde leeftijd	Man: 46,9	Man: 67,6	Man: 49,5
	Vrouw: 41,8	Vrouw: 66,5	Vrouw: 42,3
	Totaal: 46,2	Totaal: 67,6	Totaal: 48,6
Jongste respondent	22	63	22
Oudste repondent	64	78	78

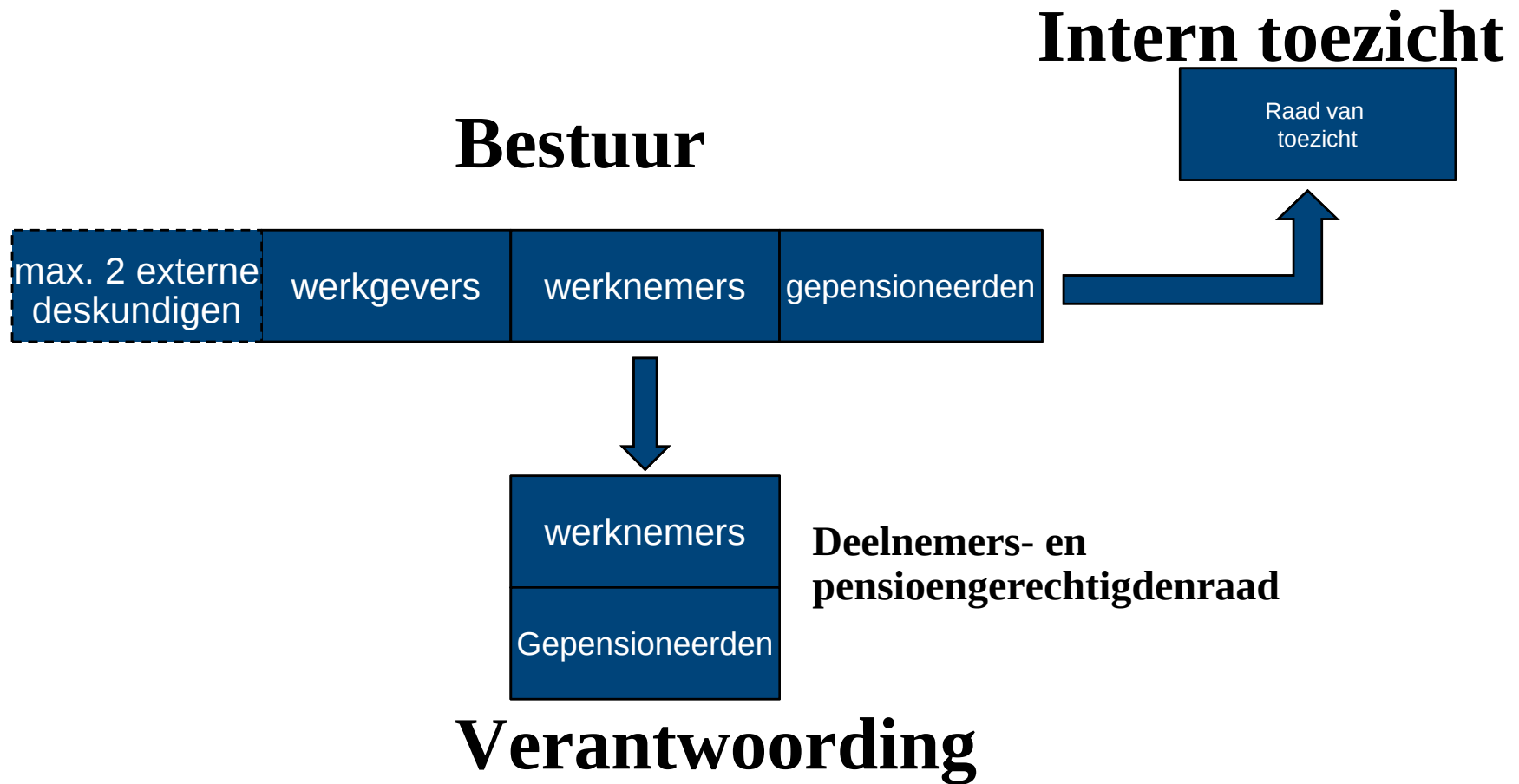
Met de benaming deelnemer (Dlnr) worden de actieven en slapers bedoeld.
Met de benaming gepensioneerd (Gep) worden de gepensioneerden en
ontvangers van nabestaandenpensioen (pensioengerechtigden) bedoeld.

Bijlage B bevat enkele overige statistieken.

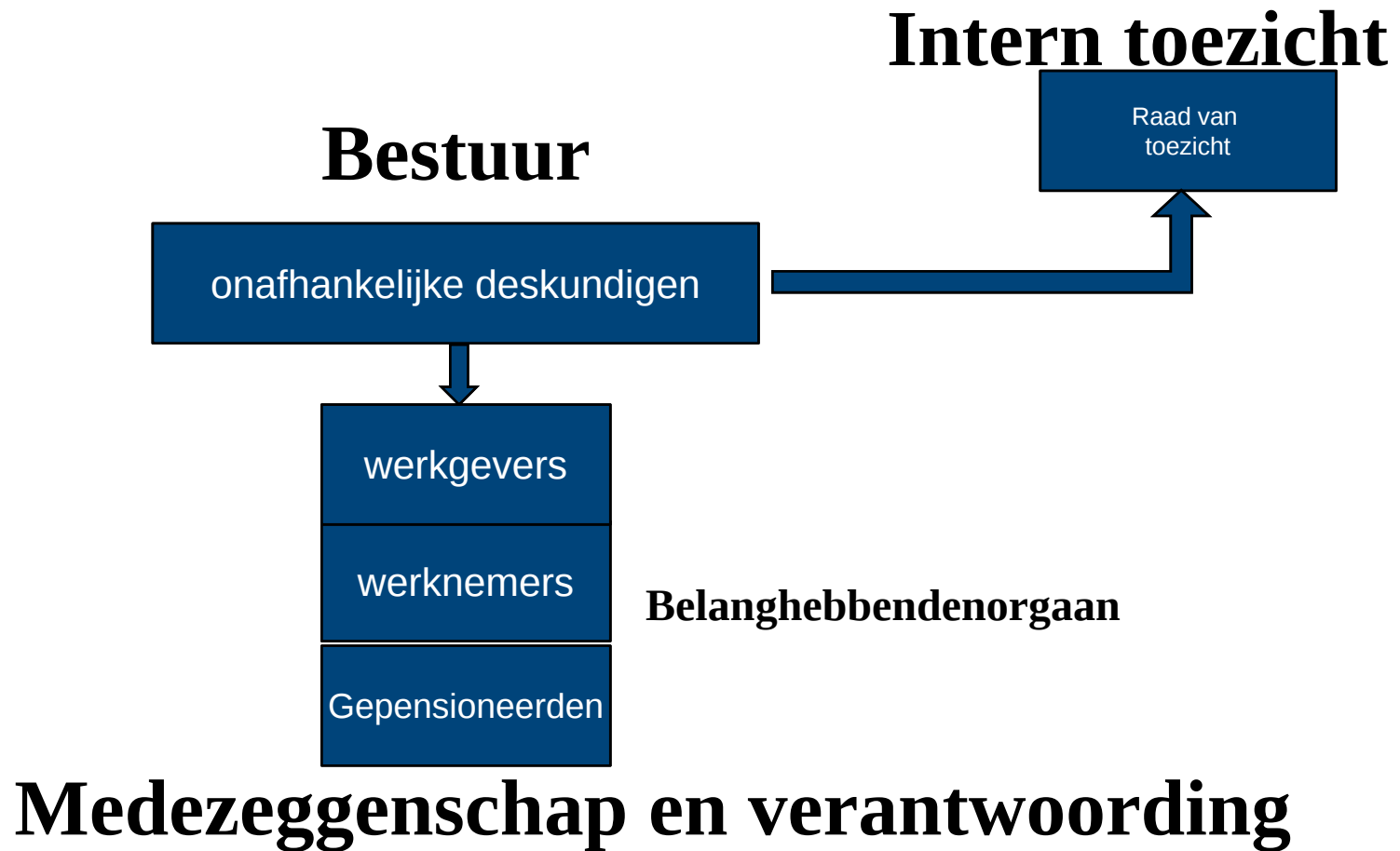
Beoordeling van risicobereidheid

- Bij gepensioneerden ligt de risicobereidheid op een lager niveau als bij de actieve deelnemers; deze is in lijn met de benchmark
- Bij jongere deelnemers is de risicobereidheid hoger
- Deelnemers vinden tegenvallers die tot gevolg hebben dat men circa 2 jaar langer moet doorwerken acceptabel
- Gepensioneerden blijken voor een bovengemiddeld risico te kiezen en vinden een daling van 3% in pensioeninkomen acceptabel
- Er is een grote voorkeur voor het evenredig delen van tekorten en overschotten, met een lichte voorkeur voor het bevoordelen van gepensioneerden

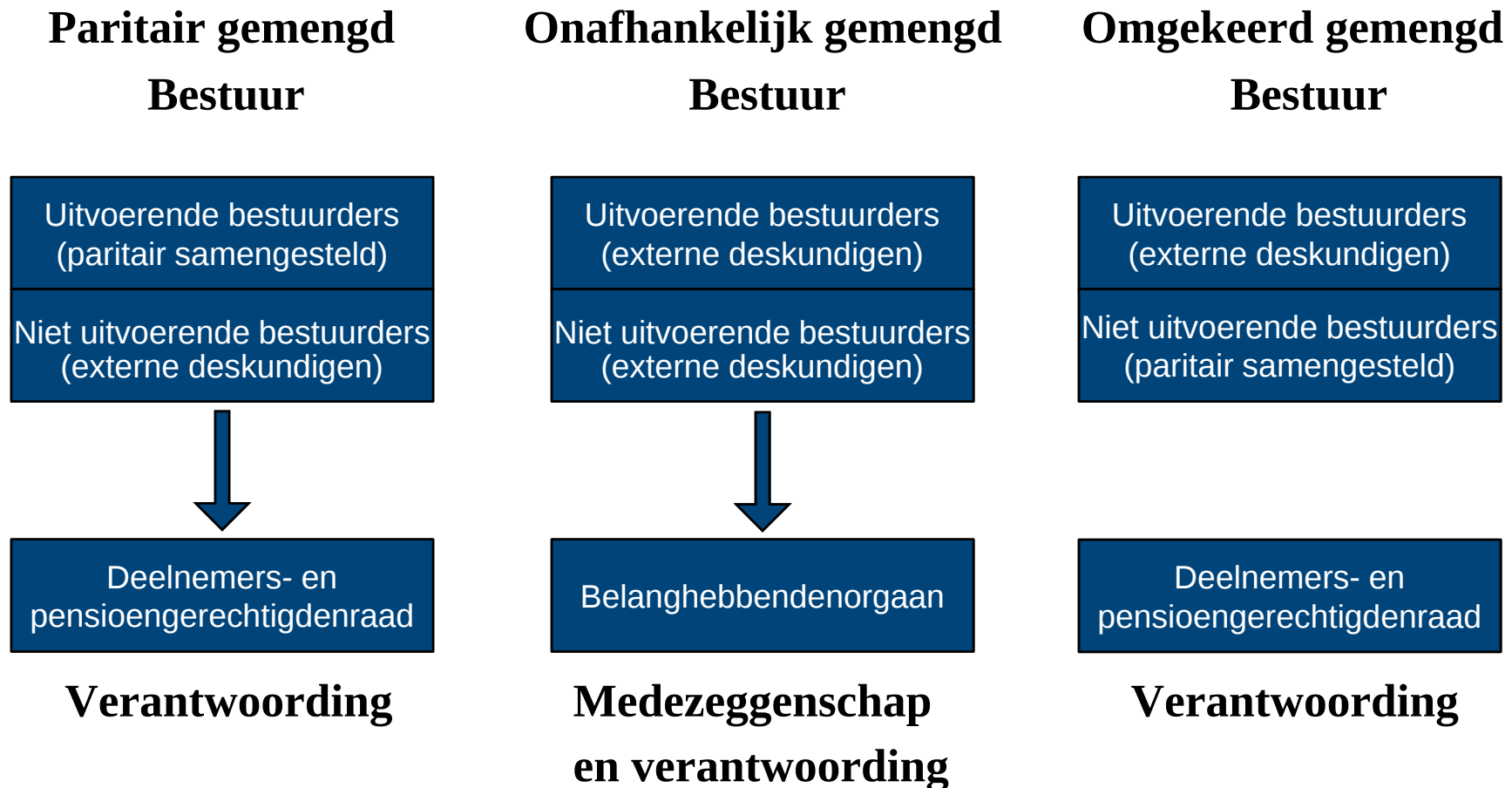
Paritair model

Onafhankelijk model

Gemengd model

Samenvatting modellen

	Huidig	Nieuw		
		Paritair	Onafhankelijk	Gemengd
Bestuur	Werknemers Werkgevers (Gepensioneerden)	Werknemers Werkgevers Gepensioneerden	Onafhankelijke deskundigen	Uitvoerende en niet uitvoerende bestuurders
Intern toezicht	Visitatie	Raad van toezicht (Bpf) Visitatie (Opf)	Raad van toezicht (Bpf) Visitatie (Opf)	
Verantwoording	Verantwoordings- orgaan	Deelnemers- en pensioengerechtigden raad (DPR)	Belanghebbenden- orgaan (BO)	DPR bij paritair en omgekeerd gemengd bestuur
Medezeggen- schap	Deelnemersraad			BO bij onafhankelijk gemengd bestuur

Bevoegdheden

	Paritair model	Onafhankelijk model	Gemengd model
Raad van toezicht	Goedkeuringsrechten: - Herstelplan - Jaarverslag - Functieprofiel bestuurders - Beloningsbeleid - Liquidatie, fusie	Zie paritair model	Niet van toepassing
Deelnemers- en Pensioengerechtigden raad	- Verantwoordingtaken - Recht op overleg met intern toezicht - Beperkte adviesrechten	Niet van toepassing	Zie paritair model: van toepassing bij paritair en omgekeerd model
Belanghebbenden-orgaan	Niet van toepassing	- Verantwoordingtaken - Recht op overleg met intern toezicht - Uitgebreide adviesrechten - Goedkeuringsrechten: premie, toeslag, beleggingsmix, herstelplan	Zie onafhankelijk model: van toepassing bij onafhankelijk gemengd model